

Sygn. akt **II Cz 508/17**

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szaj (spr.)

Sędziowie SO Wiesława Buczek – Markowska

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi wierzycielki J. S.

przy udziale dłużnika R. S.

na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Myśliborzu P. H. w sprawie Kmp 8/16

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienia Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 14 lutego 2017 roku, sygn. akt III RCo 15/16

oddala zażalenie .

SSO Wiesława Buczek – Markowska SSO Tomasz Szaj SSO Zbigniew Ciechanowicz

Sygn. akt **II Cz 508/17**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Myśliborzu na skutek zażalenia wierzycielki na postanowienie z dnia 28 grudnia 2016 roku uchylił postanowienie z dnia 28 grudnia 2016 roku o oddaleniu skargi (I.), uchylił postanowienie Komornika z dnia 16 sierpnia 2016 roku w przedmiocie ustalenia kosztów egzekucji i upadku zabezpieczenia i nakazał Komornikowi prowadzenie egzekucji w przedmiocie wyegzekwowania należności wynikających z postanowienia Sądu Okręgowego (II.) oraz zasądził od dłużnika R. S. na rzecz wierzycielki 240,- zł kosztów pełnomocnika.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że wierzycielka domagała się w skardze uchylenia postanowienia Komornika z dnia 16 sierpnia 2016 roku, w którym stwierdził on upadek zabezpieczenia z mocy prawa i nakazania komornikowi prowadzenia egzekucji należności wynikającej z postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia kosztów utrzymania rodziny. Wskazał, że sprawa rozwodowa stron zakończyła się wyrokiem z dnia 26 marca 2013 roku. Wierzycielka J. S. skierowała do komornika tytuł wykonawczy w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 17 czerwca 2010 roku, w którym były zabezpieczone alimenty na utrzymanie rodziny do rąk J. S.. W ocenie Sądu Rejonowego z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia rozwodowego z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie X RC 261/10 nie nastąpił upadek zabezpieczenia kosztów utrzymania rodziny orzeczonych w trakcie procesu rozwodowego. Rozstrzygnięcie zawarte w wyroku rozwodowym dotyczyły instytucji alimentacji małoletnich dzieci stron przez wierzycielkę J. S. na przyszłość, natomiast postanowienie zabezpieczające z dnia 17 czerwca 2010 roku dotyczyło

instytucji zabezpieczenia kosztów utrzymania rodziny na czas trwania postępowania rozwodowego. W ocenie Sądu należność ta winna być nadal egzekwowana.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wywiódł dłużnik domagając się jego zmiany i oddalenia skargi w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

W myśl art. 753 § 1 zd. 1 k.p.c. w sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 listopada 2012 roku, III CZP 77/12, użyte w tym przepisie pojęcie „spraw o alimenty” należy rozumieć szeroko, jako obejmujące także sprawy, w których zgłoszone zostało żądanie przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny. W zmienionym modelu postępowania zabezpieczającego w sprawach o rozwód, nie przewiduje się zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych z urzędu, a wraz z uchyleniem § 2 art. 321 k.p.c. wyłączona została w postępowaniu zabezpieczającym w odniesieniu do roszczeń alimentacyjnych możliwość orzekania ponad żądanie.

Postępowanie zabezpieczające pozostaje w bezpośrednim i ścisłym związku z dochodzonym roszczeniem. Użyte w art. 730¹ k.p.c. pojęcie „roszczenia”, jako przedmiotu zabezpieczenia należy rozumieć szeroko, jako każde uprawnienie doznające ochrony prawnej, sytuację prawną danego przedmiotu lub roszczenie procesowe, będące przedmiotem postępowania cywilnego, w związku którym zabezpieczenie orzeczone. Zabezpieczenie udziela zgłoszonemu roszczeniu tymczasowej ochrony na czas trwania postępowania. O zasadności zgłoszonego i wcześniej zabezpieczonego roszczenia sąd rozstrzyga ostatecznie w wyroku.

Roszczenie o dostarczanie rodzinie środków utrzymania i mające tę samą podstawę prawną roszczenie o alimenty między małżonkami na czas procesu, nie jest objęte przedmiotem orzekania sądu rozwodowego, który określa art. 58 k.r.o. Obowiązki małżonków w tym zakresie wygasają bowiem wraz z ustaniem małżeństwa (m. in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 39/11 (OSNC 2012, nr 3, poz. 33). Nie stanowi prawnej kontynuacji tego obowiązku, nieistniejący do czasu prawomocnego rozwiązania małżeństwa przez rozwód, obowiązek alimentacyjny małżonka, oparty na podstawie z art. 60 k.r.o. Świadczenie uiszczone na podstawie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, zobowiązującego do łożenia na rzecz małżonka kosztów utrzymania rodziny, w razie prawomocnego oddalenia w wyroku rozwodowym jego żądania o zasądzenie alimentów na podstawie art. 60 k.r.o. nie podlega zwrotowi, jako świadczenie nienależne (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2010 r., III CZP 59/10, OSNC 2011, nr 5, poz. 52, PPC 2012, nr 2, s. 335 z głosem M. Iżykowskiego). Podzielić należy stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wymienionej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2010 r., III CZP 59/10, zaakceptowane także w piśmiennictwie, że uchylenie przepisu art. 443 k.p.c. nie spowodowało zmiany szczególnego charakteru orzeczenia sądu rozwodowego o zabezpieczeniu roszczeń o przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb rodziny, które zachowało cechę samoistności i ostateczności. Postanowienie to odrywa się od kończącej sprawę o rozwód wyroku i nie podlega w nim weryfikacji, a jego kontrola odbywa się w ramach postępowania zabezpieczającego. Poddanie rozpoznawanych w postępowaniu odrębnym spraw o rozwód ogólnym regułom postępowania zabezpieczającego nie może bowiem prowadzić do eliminacji celu tego postępowania, do którego w kontekście zabezpieczenia odwołuje się art. 730¹ § 2 k.p.c., wykraczającego poza sam tylko interes małżonków. Celem rozpoznania sprawy o rozwód powinno być uzyskanie rezultatu zgodnego z zasadami ochrony rodziny, dobra małoletnich dzieci i trwałości małżeństwa (uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 1968 r., III CZP 70/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 77 i z dnia 9 czerwca 1976 r., III CZP 46/75, OSNCP 1976, nr 9, poz. 184).

Podstawową ideą postępowania zabezpieczającego ustawodawca uczynił wzgląd na interes prawny w jego udzieleniu, przez co przepis art. 730¹ § 1 k.p.c. definiuje sytuacje, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania. W tak szerokim pojęciu „osiągnięcia celu postępowania” mieści się zabezpieczenie roszczeń

alimentacyjnych polegające na płaceniu określonych kwot pieniężnych, a także regulowanie różnych spraw związanych z bytem rodziny w trakcie procesu rozwodowego.

W konsekwencji dokonywanie wykładni art. 754¹ k.p.c. musi uwzględniać szczególny charakter wydanego postanowienia o zabezpieczeniu, jakim jest de facto alimentacja rodziny w okresie, gdy takowe orzeczenie obowiązuje. Zważywszy na wskazany powyżej samoistny i samodzielny charakter postanowienia o zabezpieczeniu nie sposób jest więc wyprowadzić wniosku, że wydanie wyroku rozwodowego skutkowało upadkiem zabezpieczenia z mocy prawa, a w konsekwencji niedopuszczalnością egzekwowania kwot należnych (a nie uiszczonych) za okres trwania postępowania rozwodowego. Czym innym natomiast jest okoliczność, że w momencie uprawomocnienia wyroku rozwodowego ustaje małżeństwo i ustaje obowiązek przyczyniania się do zaspokajania jego potrzeb, niemniej jednak ten problem w sprawie nie występuje. Sąd Okręgowy wskazuje jedynie, że zgodnie z art. 754¹ § 3 k.p.c. upadek zabezpieczenia na żądanie strony stwierdza sąd, który wydał tytuł zabezpieczenia. Sąd ten zatem jest władny określić czy i w zakresie jakich roszczeń oraz z jaką datą nastąpił upadek zabezpieczenia udzielonego postanowieniem 17 czerwca 2010 roku. W niniejszej sprawie takowym orzeczeniem jest postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 marca 2012 roku, sygn. akt X RC 261/10. Postanowieniem tym Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił zabezpieczenie orzeczone postanowieniem z dnia 17 czerwca 2010 roku od pozwanego R. S. powyżej 500,- zł za okres od 1 sierpnia 2011 roku do 15 stycznia 2012 roku, a od dnia 16 stycznia 2012 roku uchylił zabezpieczenie w całości. Z powyższego wynika kto i za jaki okres winien ponosić uiszczać należności z tytułu kosztów utrzymania rodziny. To stanowisko tym samym koresponduje z przedstawionym wyżej poglądem.

Z tych względów, uznając zaskarżone postanowienie za trafne i zgodne z prawem, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSO Wiesława Buczek – Markowska SSO Tomasz Szaj SSO Zbigniew Ciechanowicz

Zarządzenia:

1. odnotować, zakreślić (k);
2. odpis postanowienia doręczyć:
 - pełn. wierzycielki
 - pełn. dłużnika
 - Komornikowi
3. do zbioru;
4. akta zwrócić;

25.04.2017